

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 9/2008/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

9/2008. (VI. 11.) számú

állásfoglalása

A Beadványozó¹ 2008. március 23-én előterjesztett panaszát a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a 2008. június 11-én tartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv, a Készenléti Rendőrség parancsnokához.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás:

I.

A panaszos beadványában előadta hogy 2008. március 15-én az esti órákban a Bakáts tér irányában haladt hazafelé, a Ráday utca 49. sz. alá. Állítása szerint Mária utca sarkánál tömegoszlatás résztvevője lett. Az oszlatás során a rendőrség könnygázt alkalmazott, és a panaszos szerint a feje mellett elrepülő könnygáz-lövedék életét és testi épségét veszélyeztette. Megfogalmazása szerint „megakarták ölni”.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

Panaszos a Testület tájékoztatását kéri abban a kérdésben, hogy ki adta ki a parancsot a könnygáz alkalmazására, valamint milyen indoka volt a használatnak?

Panaszos a Független Rendészeti Panasztestülethez címzett panaszát március 23-án terjesztette elő, amelyet a testület március 25-én érkezett. Mivel a panaszt a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (továbbiakban: Rtv) 93. §. (1). bekezdésben foglalt határidőn belül nyújtotta be, ezért azt érdemben vizsgálni kell.²

Az Rtv. értelmében akinek az e törvény IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette- választása szerint- panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

II.

Az Rtv. VI. fej. 49.§ (2) értelmében³ a rendőr könnygázgránátot, ingerlőgázt alkalmazhat a mások vagy saját élete, testi épsége, ill. a vagyonbiztonság közvetlen veszélyeztetésének elhárítására (vagy ha a lőfegyverhasználat feltételei fennállnak). Ugyanezen törvény 59.- a tömegoszlatást szabályozó- szakasza értelmében, ha a jogellenesen összegyűlt vagy jogellenes magatartást tanúsító tömeg nem tesz eleget a szétoszlásra irányuló rendőri felszólításnak, a rendőrség. előzetes felszólítást követően ingerlőgázt alkalmazhat.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007 (XII.23.) IRM rendelet 61.§ (7) értelmében⁴ a könnygázgránát, mint kényszerítő eszköz alkalmazása mindig parancsra, a helyszínen tartózkodó parancsnok által meghatározott módon történik.

---

² 93. § (1) A Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni.

³ 49. § (2) A rendőr a szolgálatban rendszeresített gumilövedéket, illetve pirotechnikai eszközt, könnygázgránátot, elfogó hálót, ingerlőgázt, továbbá vízágyút alkalmazhat a mások vagy saját élete, testi épsége, illetőleg a vagyonbiztonság közvetlen veszélyeztetésének elhárítására, vagy ha a lőfegyverhasználat feltételei (54. §) fennállnak.

⁴ (7) A könnygázgránát tömegoszlatásra vagy zárt térben kialakult ellenállási góc felszámolására alkalmazható azzal, hogy az mindig parancsra, a helyszínen tartózkodó parancsnok által meghatározott módon akkor történhet, ha egyidejűleg gondoskodtak a rendőröknek a könnygáz hatása elleni védelméről.

Ugyanakkor a Rtv. értelmében, a tömegosztatásnál használt csapaterő alkalmazása során, a helyszínen levők egyéni felelősségét nem kell vizsgálni. A rendőr a csapaterő alkalmazása során az egység parancsnokának utasítása szerint köteles eljárni, ahogyan azt a Rtv. 60. §. (2) előírja.⁵

A kényszerítő eszköz alkalmazásáról a szolgálati előjárónak jelentést kell készíteni. Megkeresésünkre a Készenléti Rendőrség parancsnoka megküldte a 2008. március 15-i budapesti rendezvények biztosításával kapcsolatban készített részletes összefoglaló jelentést.

A jelentés szerint a panaszos által megadott időpontban a Készenléti Rendőrség Műveleti Törzsét F.M. r. őrnagy⁶ irányította. A jelentés szerint március 15-én összesen 16 darab könnygázgránát kilövése történt. Ezzel szemben megállapítottuk, hogy ténylegesen 18 könnyfakasztó gránátot lőttek ki. A panaszos által jelzett, Mária utcai helyszínen március 15-én 20.óra 38 és 21 óra 20 perc között használtak – összesen 12 darab – könnyfakasztó gránátot. A környéken lakók megerősítették, hogy az osztatást szabályszerű felszólítás előzte meg a terület elhagyására, majd miután a tömeg ennek nem engedelmeskedett és Molotov-koktéllal dobálni kezdte a rendőri alegységeket, könnygázt alkalmaztak. A panaszos által is jelzett közlekedési korlátozás (a 4-es 6-os villamosok leállítása) rendőri utasításra történt a József körút Mester utca és Wesselényi utca közötti szakaszán, mivel áramtalanították a felsővezetékét.

Fentiek alapján tehát megállapítható, hogy könnygáz alkalmazására valóban sor került a panaszos által megnevezett utcában, azonban alkalmazása jogszerűen történt.

A panaszos megfogalmazása szerint a könnygázlövedékkel „meg akarták őt ölni”.

Vizsgálni kell tehát, hogy a panaszos szándéka szerinti szóhasználat megvalósít-e tényleges élet/ testi épség elleni magatartást, és ha igen, milyen Btk. tényállást merít ki.

Az 1978. évi IV. tv., a Büntető Törvénykönyv (továbbiakban: Btk.) 166. § (1) szerinti emberölés⁷ - a tényállást értelmező 15. sz. Legfelsőbb Bírósági Irányelv

---

⁵ 60. § (2) A tömeg szétesztatására irányuló csapaterő alkalmazása során a Rendőrség a helyszínen levők egyéni felelősségét nem vizsgálja.

⁶ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a személyes adatokat töröltük

⁷ 166. § (1) Aki mászt megöl, büntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést

a) előre kitervelten,

b) nyereségvágyból vagy

c) más aljas indokból, illetőleg célból,

szerint- nem valósul meg esetünkben (az Irányelv megtekinthető a www.lb.hu weboldalon. Az Irányelv az elkövető elkövetéskori tudattartama-szándéka-,és a tárgyi tényezők alapján határozza meg az emberölés ismérveit).

Vizsgálendő azonban, hogy a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés tényállása megvalósult-e. A Btk. 171. § értelmében foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetést az valósít meg, aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz.

A Legfelsőbb Bíróság 15. számú irányelve, és a vonatkozó bírói gyakorlat vizsgálatából megállapítható, hogy a tömegoszlatás során nem célzottan kilőtt könnyfakasztó gránát kétségtelenül alkalmas lehet sérülés okozására, azonban alkalmazása előírászerűen történt, ezért a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés tényállása sem állapítható meg.

A március 15-én este történt tömegoszlatás során a rendőrség a jogszabályoknak megfelelően járt el. Nem merült fel olyan adat, bizonyíték, amely az emberölés, vagy a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés tényállását valószínűsítene. Ezt támasztja alá az állampolgári jogok országgyűlési biztosának az OBH 2058/2008 számú ügyben készült jelentése elemezte a március 15-i (és kapcsolódó) intézkedések jogszerűségét. A biztos munkatársai a március 15-én az esti órákban lezajlott eseményekről megállapították, hogy mindaddig, amíg a Blaha Lujza téren a Magyar Önvédelmi Mozgalom által szervezett rendezvényről a tömeg egy része nem indult el a Művészetek Palotája felé, a felsorakozott rendőrök nem intézkedtek. Amíg a rendezvény nem veszítette el békés jellegét, valamint a bejelentettől elérően nem folyt tovább, gyülekezési joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem tártak fel. Ezután a Rendőrség a gyülekezési jogról szóló 1989.évi III. törvény. értelmében a megfelelő felszólítást követően feloszlatta a rendezvényt. A rendőrség biztosította annak lehetőségét, hogy a felvonuláson részt venni nem kívánók megfelelően elvonulhassanak.

---

d) különös kegyetlenséggel,

e) hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, illetőleg emiatt, közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, továbbá a hivatalos, a külföldi hivatalos vagy a közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen,

f) több emberen,

g) sok ember életét veszélyeztetve,

h) különös visszaesőként,

i) tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen követik el.

Fentiekre tekintettel megállapítható hogy a panaszost ért sérelem nem valósított meg olyan alapjogi sérelmet, amely a Testület állásfoglalását igényelné, ezért mivel a Rtv. 93. §. (2) bekezdése⁸ értelmében a Testület az alapvető jogot nem vagy csekély mértékben sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést fogantatosító szerv vezetőjéhez átteszi, ha az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen nem tiltakozott, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Felhívja azonban a panaszos figyelmét, hogy amennyiben továbbra is úgy érzi, hogy vele szemben bűncselekmény vagy annak kísérlete történt, a feljelentést ismeretlen tettes ellen a Budapesti Nyomozó Ügyészségnél megteheti.

Budapest, 2008. június 11.

Dr. Kaltenbach Jenő s.k.

előadó testületi tag
elnök

Dr. Juhász Imre s.k.

elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra s.k.

testületi tag

Dr. Féja András s.k.

testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf s.k.

testületi tag

Az Állásfoglalást kapják:

A panaszos

Dr. Papp Károly r.dandártábornok

Készenléti Rendőrség parancsnoka
1101 Budapest, Kerepesi út 47-49.

Iráttár

---

⁸ 93. § (2) A Testület az alapvető jogot nem sértő, valamint az alapvető jogot csekély mértékben sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést fogantatosító szerv vezetőjéhez átteszi, illetve ha az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, az eljárást megszünteti.